

Uchwała Nr XVII/107/2016

Rady Gminy Klwów

z dnia 9 czerwca 2016 r.

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Klwów
na lata 2016-2019.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) Rada Gminy Klwów uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Klwów na lata 2016-2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Klwów i Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klwowie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jerzy Sieczak

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/107/2016
Rady Gminy Klwów
z dnia 9 czerwca 2016 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE DLA GMINY KLWÓW
NA LATA 2016 -2019**

W S T Ę P

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Ogromną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i miłości. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Rodzina nie jest w stanie wypełniać podstawowych funkcji, łamane są zasady, a postępowanie poszczególnych jej członków staje się coraz bardziej destrukcyjne, niezgodne z normami moralnymi, społecznymi i prawnymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Ponieważ przemoc w rodzinie jest zjawiskiem bardzo złożonym i wieloaspektowym, dlatego też przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań o szerokim zakresie, które będą kompleksowo i długofalowo wspierać rodziny, w których ono występuje, a także będą zapobiegać powstawaniu i rozszerzaniu się dalszych form przemocy wobec najbliższych. Pomoc i wsparcie w momencie wystąpienia przemocy w rodzinie wymagają współpracy wielu służb i specjalistów.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zawarto definicję przemocy w rodzinie - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób , w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Występują następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna wszelkiego rodzaju działania bezpośrednio z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni.

Przemoc psychiczna - prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągłe krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie.

Przemoc seksualna - wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.

Przemoc ekonomiczna - prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Zaniedbanie ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną).

Przemocą w rodzinie nazywamy każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym że:

- jest **intencjonalna** - jest zamierzonym, celowym działaniem człowieka,
- jest **nakierowana na kontrolowanie** - podporządkowanie ofiary,

- odbywa się w warunkach **nierównowagi sił** - sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą,
- prowadzi do **naruszenia podstawowych praw i wolności** ofiary,
- powoduje **cierpienie** oraz **naraża zdrowie i życie** ofiary na poważne szkody.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż ostatnio coraz częściej można spotkać się ze stosowaniem przemocy także wobec mężczyzn. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym.

Charakterystyczne cechy przemocy domowej :

1. **Faza narastania napięcia** - zwykle trwa najdłużej; jest to faza, gdy do incydentów przemocy prawie wcale nie dochodzi lub są to zachowania nacechowane małą szkodliwością (np. tylko krytyczne uwagi). Jest to okres, gdy w sprawcy kumuluje się napięcie. Niejako „zbiera” on w sobie wszelkie trudne sytuacje, emocje, jakie przeżywa, a z którymi nie może sobie dać rady.

2. **Faza ostrych incydentów przemocy (wybuchu)** - faza trwająca najkrócej; jest to czas gdy dochodzi do gwałtownego wybuchu wszelkich uczuć, najczęściej sprawca wtedy jest najbardziej agresywny, a ofiara wzywa policję na interwencję. Zdarza się, że kobiety będące w związku ze sprawcą już długi okres czasu, znają go tak dobrze, że są w stanie przewidzieć, kiedy ta faza się zbliża, czasami nawet niejako ją prowokują, by mieć za sobą. Wiedzą bowiem, że po niej nastąpi:

3. **Faza miesiąca miodowego** - faza trwająca z różnym natężeniem w zależności od tego co akurat przeżywa sprawca, jak długo trwa sama przemoc itp. Jest to faza, w której (po rozładowaniu) sprawca czuje się bardzo dobrze i to samo okazuje swoim bliskim - jest czuły, kochający, troszczy się o bliskich, pomaga w domu, kupuje prezenty. Próbuje przekonać ofiarę, że teraz będzie inaczej, że to już się nie

powtórzy. Ofiara mu wierzy i zostaje z nim, odwołuje zeznania. Po jakimś czasie wszystko zaczyna się od nowa.

Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem jest coraz gorzej. Sprawca zwykle zaczyna od uszczypliwej uwagi, lekkiego popchnięcia, siarczystego przekleństwa, by po jakimś czasie dopuścić się ciężkiego uszkodzenia ciała, wymyślnych psychicznych tortur, trwałego skaleczenia czy zabójstwa.

Charakterystyka ofiar przemocy:

1. Niska samoocena
2. Bierne mechanizmy radzenia sobie
3. Wysoka zależność od partnerów
4. Niepokój i depresja
5. Izolacja społeczna
6. Zinternalizowane poczucie winy,
7. Podporządkowywanie się
8. Ambiwalentne poczucie lojalności
9. Zniekształcone ambicje
10. Nadużywanie alkoholu i narkotyków
11. Choroby związane ze stresem

Charakterystyka sprawców przemocy

1. Niska samoocena i poczucie niedostosowania
2. Poczucie izolacji i braku wsparcia społecznego
3. Brak umiejętności społecznych i asertywności
4. Zaburzenia psychiczne, takie jak : lęk i depresja
5. Nadużywanie alkoholu i/lub narkotyków
6. Słaba kontrola impulsów i zachowania antyspołeczne
7. Zaborczość , zazdrość, lęk przed porzuceniem

8. Zrzucanie winy na innych, podsycanie sporów, okazywanie agresji i przemocy w odpowiedzi na prowokację
9. Brak empatii w stosunku do zależnej ofiary, co może być uwarunkowane złym stanem zdrowia fizycznego, lub psychicznego, problemami seksualnymi lub uszkodzeniami w czasie życia płodowego bądź okołoporodowymi
10. Przeniesienie złości spowodowanej niezadowoleniem z pracy, życia, stresem w pracy lub niedawnymi niekorzystnymi wydarzeniami życiowymi na partnera, czyli obarczenie go odpowiedzialnością za swoje niepowodzenia czy frustracje
11. Problemy społeczno - ekonomiczne, takie jak bezrobocie, złe warunki mieszkaniowe, trudności finansowe
12. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie
13. Stosowanie przemocy, groźby lub używania broni.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest wyzwaniem dla każdego, kto z racji wykonywanej profesji, pełnionej funkcji czy osobistego bądź zawodowego zaangażowania podejmuje trud przeciwstawienia się ogromowi krzywd, jakich doświadcza wiele rodzin w swoich domach. Podejmowanie działań w takich sytuacjach wymaga wiedzy i profesjonalnych umiejętności, tak aby skutecznie powstrzymać sprawców przemocy i nie przyczyniać się do pogarszania sytuacji ofiar. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które - choć odwieczne - dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i jest przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.

Aby przerwać złą kulturę milczenia wokół pojedynczej ofiary i zmienić jej sytuację, niezbędne jest podejmowanie działań przez reprezentantów wielu służb, a co ważniejsze, muszą oni działać razem. W ten sposób mogą zyskać większą skuteczność, wspierać się nawzajem, unikać zarówno wypalenia z powodu nieskuteczności wysiłków, jak i powielania tych samych działań oraz podejmowania sprzecznych kroków.

Pomoc społeczna jest istotnym ogniwem przeciwdziałania przemocy domowej, dysponuje bowiem szczegółową wiedzą o poszczególnych rodzinach i określonymi możliwościami pomagania. Do jej działań, konieczność posługiwania się Niebieskimi Kartami, wprowadziła ustawa o pomocy społecznej.

Kolejną ważną instytucją, która z racji swoich kompetencji musi włączać się do lokalnego systemu pomagania ofiarom przemocy domowej, jest gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Rozpoczynając sprawy nakierowane na zobowiązanie do leczenia osób uzależnionych od alkoholu, często ma do czynienia z sprawcami przemocy. Samo zobowiązanie do leczenia odwykowego nie jest w stanie zatrzymać przemocy, nawet jeśli sprawca podejmie leczenie. Nadużywanie alkoholu, chociaż w wysokim stopniu koreluje z przemocą, nie jest uważane za jedyny czynnik sprawczy

Podstawa prawna

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Podstawa prawna.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy

w Rodzinie w Gminie Gronowo Elbląskie opracowano na lata 2016 - 2020 w oparciu o następujące akty prawne:

- a) Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.);
- b) Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.);
- c) Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.).

Adresaci programu

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Klwów, a przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym; dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia).

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Klwów

Na terenie Gminy Klwów przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach z uzależnieniami od alkoholu, małą świadomością społeczną . Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci. Ofiary boją się , a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić, zeznawać w sądzie , wolą cierpieć niż zgłaszać fakt występowania przemocy .

II. Cel ogólny programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększanie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinach.

Cel ogólny będzie realizowany przez :

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gm. Klwów
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) usprawnianie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem

Cele szczegółowe:

— podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy,

- wsparcie i profesjonalna pomoc doradcza, terapeutyczna, socjalna - dzieciom i rodzinom dotkniętym przemocą,
- zmniejszenie skali zjawiska przemocy,
- ochrona ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności pomocy, oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych,
- podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z tym problemem,
- poszerzenie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy i sposobów tego problemu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych,
- wspieranie ofiar przemocy w sytuacjach kryzysowych,
- ograniczenie występowania zachowań agresywnych wśród uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej),
- zapewnienie możliwości profesjonalnego wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy (porady psychologa, prawnika, podejmowanie interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy),
- współpraca z placówkami opiekuńczo - wychowawczymi,
- utworzenie zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie,
- zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie,
- wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy,
- spadek liczby przypadków przemocy
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez ulotki, broszury, pogadanki, itp.

III. Założenia programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- uwrażliwienie społeczności lokalnej na program przemocy w rodzinie,
- promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Zasoby Gminy Klwów w zakresie realizacji Programu:

- Urząd Gminy w Klwowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klwowie
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Klwowie
- Placówki Oświatowe z terenu Gminy Klwów
- Policja
- Służba Zdrowia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przysusze
- Kurator Sądowy
- Sąd Rejonowy w Przysusze

V. Finansowanie

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu Gminy Klwów.

Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

VI. Realizacja celów programu

CEL 1

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na terenie Gminy Klwów

Działania:

1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie :

- Rada Gminy Klwów

2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego

Podmiot Realizujący działanie:

- Wójt Gminy Klwów

3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego :

- Pracownicy socjalni,
 - Przedstawiciele oświaty,
 - Przedstawiciele policji
 - Kuratorzy sądowi
 - Przedstawiciele Gminnej Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - Przedstawiciele ochrony zdrowia
 - Przedstawiciele organizacji pozarządowych
 - Inni w zależności od zasobów
 - Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie
 - Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach
 - Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
 - Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą
 - Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - Podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
 - Inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
 - Udział w działaniach edukacyjno – informacyjnych
4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:
- Propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,

- Obalanie mitów na temat przemocy,
 - Szkolenia na temat przemocy,
 - Prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
 - Wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
 - Organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicach wiejskich,
 - Dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
 - Organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.
5. Wzmocnienie wiedzy społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy:
- Udzielenie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
 - Udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego
 - Udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy
 - Rozpowszechnianie telefonu zaufania
6. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:
- Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
 - Przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

VII. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,
2. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,
3. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie,

4. Spadek liczby przypadków przemocy domowej,
5. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy,
6. Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawy współpracy w tym zakresie.

VIII. Zagrożenia w realizacji zadań:

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo.

IX. Monitoring

Wójt Gminy Klwów, oraz Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klwowie sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jerzy Sieczak